

9. Білоус К. І. Заставний портфель цінних паперів як об'єкт фінансового управління. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. Вип. 1–2. № 278–279. С. 19–23. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2021-1-2-278-279-19-23> (дата звернення: 19.03.2023).

10. Білоус К. І. Особливості розрахунку маржинальних викликів. *Вчені записки* : зб. наук. праць. 2022. № 28 (3). С. 37–45. DOI: https://doi.org/10.33111/vz_kneu.28.22.03.04.026.032 (дата звернення: 19.03.2023).

11. Про затвердження Положення про провадження депозитарної і клірингової діяльності та забезпечення здійснення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів Національним банком України : Постанова Національного банку України № 140 від 21.12.2017 р. станом на 06.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0140500-17#Text> (дата звернення: 19.03.2023).

12. Vozianov K. Main trends of derivatives' market development in central and Eastern Europe. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2015. Pp. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2015-1-1-55-61> (access date: 19.03.2023).

УДК 336.6:368

Бондаренко Павло Валерійович

ст. викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)

Сацук Максим Леонідович

студент 4 курсу центру заочної та вечірньої форми навчання,
Одеський національний економічний університет (Україна)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВИКА

JEL classification: G220

Фінансовий стан страховика – економічна категорія, що характеризує такий стан його фінансових ресурсів, їхнього розподілу і використання, за якого, страхова компанія є платоспроможною і здатною своєчасно та у повному обсязі виконати свої фінансові зобов'язання перед страхувальниками в умовах негативного впливу зовнішніх чинників, спричинених зміною параметрів середовища, у якому вона перебуває та внутрішніх чинників, викликаних реалізацією одного або низки ризиків страховика [1, с. 118].

Для оцінки фінансового стану скористаємося даними річної фінансової звітності, складеної відповідно до Порядку складання звітних даних страховиків. Відповідно до цієї методики проаналізуємо власний капітал страховика, його активи, систему перестрахування, обсяги страхових резервів, показники дохідності та ліквідності.

Результатом розрахунку повинна стати оцінка (рівень) фінансового стану страхової компанії у відповідний період за кожним показником та загалом (табл. 1). Фактична оцінка кожного показника визначається шляхом порівняння розрахованого значення показника з відповідною шкалою значень. Загальна оцінка визначається як сума фактичних оцінок за окремими показниками, помножених на відповідні вагові коефіцієнти.

Таблиця 1

Фактичні показники фінансового стану ПрАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ»
за 2020 – 3 кв. 2022 рр., тис. грн.

Назва показника	Показник, %		
	2020 р.	2021 р.	3 кв. 2022 р.
Показник дебіторської заборгованості	66,0	58,7	53,1
Показник ліквідності активів	77,0	59,5	57,2
Показник ризику страхування	312,1	368,8	238,3
Зворотний показник платоспроможності	345,3	304,4	293,8

Продовження табл. 1

Показник доходності	4,4	17,6	8,3
Показник обсягів страхування (андеррайтингу)	30,0	36,5	463,4
Показник змін у капіталі	112,9	120,9	109,2
Показник змін у сумі чистих премій	136,0	142,8	70,6
Показник незалежності від перестрахування	67,6	83,2	111,9
Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	36,4	17,5	14,9

Джерело: складено авторами на основі даних [2-5]

У 3 кварталі 2022 року загальний капітал зменшився на 8,03%. Загальна сума залученого та позикового капіталу у 3 кварталі 2022 року зросла на 65565 тис. грн. порівняно з 2021 роком. Найбільше збільшення у залученому капіталі – довгострокові зобов'язання, які збільшилися на 218,35% у 3 кварталі 2022 року порівняно з 2021 роком. Всі показники ліквідності свідчать про те, що ПрАТ «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» має достатню кількість вільних коштів, тому за потреби може легко погасити свої поточні зобов'язання. Прогнозне значення підтверджує, що можливе зменшення чистого прибутку.

На фінансову стійкість страхової компанії впливають такі основні фактори:

– внутрішні фактори – до них можна віднести систему організації продажу страхових полісів, гнучку систему тарифів, матеріальні, фінансові та людські ресурси страхової компанії, які визначають стан страховика;

– зовнішні фактори – такі, що впливають на мобільність, конкуренцію, ринковий попит, інфраструктуру страхового ринку, купівельну спроможність населення, стан економіки і політичної системи країни.

Якщо компанія є фінансово стійкою щодо одного фактора, це не означає, що вона є такою ж по відношенню до інших факторів. Швидше за все, компанія може бути стійкою щодо 1-го, 2-х, декількох факторів. Таким чином, чим більше факторів, стосовно яких вона стійка, тим вище ступінь її фінансової стійкості в цілому. Стійкий фінансовий стан забезпечуються правильним регулюванням, прогнозуванням і управлінням. У загальному випадку можна стверджувати, що стійкий фінансовий стан господарюючої одиниці – це інтегрований за показниками економічний стан суб'єкта ринку, при якому він здатний реагувати на зміни внутрішніх і зовнішніх факторів сприятливим для себе чином (а саме так, щоб підтримувати стабільний стан або покращувати його і забезпечити подальший розвиток).

Література

1. Бондаренко П. В. Фінансова надійність страховика. *Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами* : зб. тез VI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (16 листопада 2022 р.). Київ : КНЕУ, 2022. 225 с.
2. Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» за 2019 рік. URL: https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2019_04.pdf (дата звернення: 20.03.2023).
3. Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» за 2020 рік. URL: https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2020_04.pdf (дата звернення: 20.03.2023).
4. Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» за 2021 рік. URL: https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2021_04_01.pdf (дата звернення: 21.03.2023).
5. Річна фінансова звітність ПрАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» за 9 місяців 2022 року. URL: https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2022_03_01.pdf (дата звернення: 22.03.2023).